

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 16 maja 2023 r.

ZP-KNPS.431.6.15.2023.AK

Pani
Marta Sudejko
Dyrektor
Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej
w Leśnej

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 22, 23 i 24 marca 2023 r., na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art. 126 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.), zwanej dalej „ustawą” oraz § 5 rozporządzenia z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2285) zespół kontrolerów: Agnieszka Kukuryka-Szymuś – inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu, Urszula Szczeblowska – starszy inspektor wojewódzki, kontroler, przeprowadził kontrolę kompleksową w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Leśnej, mieszczącym się przy ul. T. Kościuszki 7, 59-820 Leśna z zakresu realizacji zadań wynikających z ustawy, w szczególności zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z wymaganymi kwalifikacjami, jak również zapisów art. 17 ust. 1, art. 17 ust. 2, art. 18 ust. 1 i zadań wynikających z art. 110 ustawy, obejmującą okres od dnia 1 stycznia 2022 r. do 22 marca 2023 r.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 22 grudnia 2022 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego planem kontroli na I półrocze 2023 r.

Jednostką kieruje Pani Marta Sudejko, która w okresie od 15 marca do dnia 29 sierpnia 2012 r. zatrudniona była na stanowisku Kierownika M-GOPS w Leśnej, a od dnia 30 sierpnia 2012 r. zajmuje stanowisko Dyrektora M-GOPS w Leśnej.

Pani Marta Sudejko ponosi odpowiedzialność za realizowane zadania w okresie objętym kontrolą.

Podpisany przez Panią w dniu 8 maja 2023 r. protokół kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenia pozytywnie z nieprawidłowościami działania Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Leśnej w zakresie zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej oraz realizacji zadań wynikających z ustawy.

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 16a, 17, 18, 19, 20 ustawy, które dotyczą:

- opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych (pkt 1),
- sporządzania zgodnie z art. 16a oceny w zakresie pomocy społecznej (pkt 2),
- udzielania schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków okresowych (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych (pkt 5),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego (pkt 6),
- świadczenia pracy socjalnej (pkt 10),
- organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 11),
- prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych (pkt 12),
- dożywiania dzieci (pkt 14),
- sprawienia pogrzebu, w tym osobom bezdomnym (pkt 15),
- kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu (pkt 16),
- pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego (pkt 16a),

- sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywania jej właściwemu wojewodzie w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego (pkt 17),
- utworzenia i utrzymywania ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienia środków na wynagrodzenie pracowników (pkt 18),
- przyznawania i wypłacania zasiłków stałych (pkt 19),
- opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 20).

Ustalono, że Dyrektor Ośrodka posiada upoważnienie do wydawania decyzji administracyjnych w sprawie potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, o którym mowa w art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2561 ze zm.).

Zadania z art. 17 ust. 1 pkt 7, 8, 9 ustawy nie były realizowane, bowiem w okresie objętym kontrolą do Ośrodka nie wpłynął żaden wniosek o udzielenie pomocy w zakresie:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 7),
- przyznawania zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego (pkt 8),
- opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem bądź rodzeństwem (pkt 9).

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1, 4, 5 ustawy, które dotyczą:

- przyznawania i wypłacania zasiłków specjalnych celowych (pkt 1),
- podejmowania innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy (pkt 4),
- współpracy z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji Programu Aktywizacja

i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (pkt 5).

Gmina nie realizuje natomiast zadania z art. 17 ust. 2 pkt 2 dotyczącego przyznawania i wypłacania pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze, gdyż jak wyjaśnił Dyrektor Ośrodka w okresie objętym kontrolą nie było wniosków o udzielenie takiego wsparcia. Gmina nie realizuje również zadania z art. 17 ust. 2 pkt 3a dotyczącego realizacji projektów socjalnych. Dyrektor Ośrodka wskazał, że przyczyną był brak potrzeb i chętnych oraz realizacja dodatkowych działań, np. dodatków osłonowych, co znacznie ograniczyło możliwości kadrowe.

Gmina Leśna nie posiada na swoim terenie domu pomocy społecznej, ale osoby wymagające wsparcia w tym zakresie kierowane są do dps najbliższej miejsca zamieszkania o profilu zgodnym z zaświadczeniem lekarskim (art. 17 ust. 2 pkt 3 ustawy).

Na terenie Gminy Leśna został utworzony Klub Senior+. Ośrodek wsparcia mieści się w Leśnej przy ul. Orzeszkowej 11B. Placówka przeznaczona jest dla 30 osób, działa w strukturach M-GOPS w Leśnej. Nadzór nad nią sprawuje Dyrektor Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. W zajęciach organizowanych przez Klub zarówno w 2022 r., jak i w roku bieżącym uczestniczyło 30 osób. Ośrodek nie wydaje decyzji kierujących do udziału w zajęciach ośrodka wsparcia. Osoby przyjmowane są na podstawie deklaracji uczestnictwa. Ośrodek nie zatrudnia osoby na stanowisku Kierownika Klubu Senior+.

W związku z powyższym nie zostały spełnione w tym zakresie standardy określone w Rozdziale IV.2. pkt 8 „Przewidywanych minimalnych standardów lokalowych i kadrowych ośrodków wsparcia SENIOR+” wprowadzonych Uchwałą Nr 191 Rady Ministrów w sprawie ustanowienia programu wieloletniego „Senior+” na lata 2021 – 2025.

W trakcie kontroli ustalono, że Gmina realizuje zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 6 i 9 ustawy, które dotyczą:

- realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia (pkt 6),
- wypłacania wynagrodzenia za sprawowanie opieki (pkt 9).

Zadania z art. 18 ust. 1 pkt 3, 4, 7 i 8 ustawy nie były realizowane, bowiem w okresie objętym kontrolą nie wpłynął żaden wniosek o udzielenie pomocy w zakresie:

- organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a (pkt 7),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia oraz zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (pkt 8).

Gmina nie prowadzi i nie rozwija infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (art. 18 ust. 1 pkt 5 ustawy), ale na terenie Gminy, pod adresem Smolnik 22, działa ŚDS powiatowy (typu A).

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Leśnej koordynuje realizację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych (art. 110 ust. 4 ustawy).

W Gminie Leśna zadanie wskazane w art. 110 ust. 5 ustawy, dotyczące wytaczania powództwa o roszczenia alimentacyjne na rzecz mieszkańców Gminy, nie było realizowane. Jednak, jak poinformował Dyrektor Ośrodka, osobom zgłaszającym się do Ośrodka udzielano informacji w tym zakresie.

M-GOPS nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami, ale udostępniał druki i udzielał informacji w powyższym zakresie.

Dyrektor M-GOPS w Leśnej składał Radzie Miejskiej coroczne sprawozdania z działalności Ośrodka oraz przedstawiał potrzeby w zakresie pomocy społecznej (art. 110 ust. 9 ustawy).

Gmina realizowała również zadania wynikające z art. 29 i 31 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 103 ze zm.), zwanej dalej „specustawą”.

W trakcie kontroli ustalono, że Ośrodek realizował:

- 1) jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 300 zł w oparciu o art. 31 specustawy,

- 2) pomoc doraźną w postaci jednego gorącego posiłku dziennie na okres nie dłuższy niż 2 miesiące w oparciu o art. 48b ustawy,
- 3) posiłki dla dzieci i młodzieży na podstawie decyzji administracyjnej w oparciu o art. 48b ustawy,
- 4) zasiłki okresowe,
- 5) zasiłki celowe.

Ponadto Ośrodek w 2022 r. udzielał bezpłatnej pomocy psychologicznej w Punkcie konsultacyjnym. Pomoc finansowana była ze środków Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Ustalono, że Dyrektor Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Leśnej posiadał upoważnienie wydane przez Burmistrza Miasta Leśna do prowadzenia postępowań oraz wydawania rozstrzygnięć, w tym decyzji w sprawach jednorazowego świadczenia pieniężnego, o którym mowa w art. 31 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa – Zarządzenie Nr 56/2022 Burmistrza Leśnej z dnia 17 marca 2022 r.

Pani Marta Sudejko – Dyrektor M-GOPS w Leśnej spełnia odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy. Pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku spełniają wymogi odnośnie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 116 i 156 ustawy.

W okresie objętym kontrolą dodatek do wynagrodzenia w wysokości 400 zł otrzymywali wszyscy pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku świadczący pracę socjalną w środowisku i przeprowadzający rodzinne wywiady środowiskowe poza siedzibą jednostki (4 osoby/4 etaty).

W sprawdzonych aktach osobowych pracowników socjalnych terenowych znajdowały się stosowne dokumenty potwierdzające przyznanie dodatku oraz przyjęte i podpisane zakresy czynności.

Rejon działania kontrolowanej jednostki obejmuje Gminę Leśną zamieszkałą przez 9 384 mieszkańców, w tym 342 rodziny i osoby samotnie gospodarujące objęte pracą socjalną (wg stanu na dzień 31.12.2022 r.) oraz 9 328 mieszkańców, w tym 153 osoby i rodziny objęte pracą socjalną (wg stanu na dzień 22.03.2023 r.). W Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Leśnej na dzień kontroli zatrudnionych było 4 pracowników socjalnych świadczących pracę w środowisku (4 etaty).

Zgodnie z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy ośrodek pomocy społecznej (...) powinien zatrudniać pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy, w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. Ośrodek pomocy społecznej (...) zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Leśnej, na dzień kontroli spełnia wskaźnik, o którym mowa w art. 110 ust. 11 ustawy w stosunku do liczby osób i rodzin objętych pracą socjalną.

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że zawarte ze Stowarzyszeniem Pogotowie Społeczne w Poznaniu porozumienie z dnia 9 maja 2022 r. obowiązujące w okresie od 1.05.2022 r. do dnia 31.12.2022 r. nie zostało zgłoszone do rejestru miejsc, w których Gmina udziela tymczasowego schronienia w schroniskach dla osób bezdomnych, schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, noclegowniach i ogrzewalniach prowadzonego przez Wojewodę Dolnośląskiego.

Gmina, która zawarła umowę z podmiotem niepublicznym na zakup usługi udzielenia tymczasowego schronienia w odpowiedniej formie, w placówce prowadzonej przez podmiot niepubliczny zgłasza ten fakt do rejestru Wojewody. Wszelkie zmiany danych objętych rejestrem gmina zgłasza Wojewodzie w terminie 14 dni od dnia ich powstania. Prowadzenie rejestru miejsc udzielania tymczasowego schronienia w schroniskach dla osób bezdomnych, schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, noclegowaniach oraz ogrzewalniach ma na celu zapewnienie maksymalnego dostępu do informacji o miejscach tymczasowego schronienia dla osób bezdomnych i wszystkich potrzebujących wsparcia w tej formie. Pozwala również na weryfikację, które gminy wywiązują się z obowiązkowego zadania, określonego w art. 17 ust.1 pkt 3 ustawy, polegającego na udzieleniu tymczasowego schronienia osobom tego pozbawionym. Przy dokonywaniu zgłoszenia do rejestru należy uwzględniać zakres danych, jaki ten rejestr winien zawierać, katalogowany w art. 48a ust.11a ustawy.

W sprawdzonych sprawach dotyczących przyznawania i wypłacania zasiłków celowych stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W sprawie nr 1 (Z.G.) zakończonej decyzją administracyjną Nr 956/2022 z dnia 5 grudnia 2022 r. Ośrodek ustalił, że dochód osoby samotnie gospodarującej z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku, tj. z listopada 2022 r. wyniósł 538,00 zł, w sytuacji gdy Strona osiągnęła w tym miesiącu dochód z tytułu zasiłku okresowego w wysokości 388,00 zł. Ośrodek ustalając dochód osoby samotnie gospodarującej doliczył pobrany przez nią w miesiącu listopadzie 2022 r. zasiłek celowy na zakup posiłku lub żywności z programu „Posiłek w szkole i w domu” w wysokości 150,00 zł.

Zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy za dochód uważa się sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pomniejszoną o: 1) miesięczne obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych i koszty uzyskania przychodu; 2) składki na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ubezpieczenia społeczne określone w odrębnych przepisach; 3) kwotę alimentów świadczonych na rzecz innych osób.

Zasiłek celowy na gruncie ustawy nie jest dochodem, o którym mowa w wyżej przywołanym przepisie prawa i nie należy go wliczać ustalając dochód osoby/rodziny, za czym przemawia treść art. 8 ust. 4 pkt 2 ustawy.

W sprawdzonych sprawach dotyczących potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W sprawie nr 3 (P.J.) stwierdzono, że decyzja Nr 1/2022 z dnia 5.01.2022 r. dotycząca potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej została przekazana do NFZ po upływie 7 dni od dnia jej wydania.

Zgodnie z art. 54 ust. 6 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2561 ze zm.) kopię decyzji potwierdzającej prawo do świadczeń opieki zdrowotnej należy dostarczać w terminie 7 dni od dnia jej wydania Funduszowi. Dokument potwierdzający przekazanie decyzji winien być dołączony do akt sprawy.

W zakresie sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywania jej właściwemu wojewodzie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W sprawozdaniu MRiPS-06 zatytułowanym „Wybrane jednostki organizacyjne pomocy społecznej i inne jednostki pomocy społecznej oraz zatrudnienie w systemie pomocy społecznej” za I-XII 2022 r. stwierdzono, że:

- w dziale 1A Ośrodek nie wykazał mieszkania chronionego wspieranego, które Gmina prowadziła w 2022 r.

- w dziale 2 Ośrodek wykazał, że zatrudnia 1 specjalistę pracy socjalnej, 1 starszego pracownika socjalnego oraz 2 pracowników socjalnych w sytuacji, gdy na dzień 31 grudnia 2022 r. zatrudniał 2 specjalistów pracy socjalnej, 1 starszego pracownika socjalnego oraz 1 pracownika socjalnego.

W odniesieniu do obydwu wyżej wymienionych nieprawidłowości stwierdzić należy, że dane zawarte w sprawozdaniach nie są spójne ze stanem faktycznym. Sprawozdawczość przekazywana do Wojewody powinna być sporządzana w sposób staranny i rzetelny. W sprawozdaniach winny być wykazywane dane zgodne ze stanem faktycznym (art. 17 ust. 1 pkt 17 ustawy).

W sprawdzonych sprawach dotyczących przyznawania i wypłacania zasiłków stałych stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W sprawach nr 3 (M.P.) i nr 4 (G.S.) odpowiednio decyzjami: Nr 995/2022 z dnia 13.12.2022 r. i Nr 430/2022 z dnia 26.04.2022 r. przyznano zasiłek stały w pierwszej sprawie od 1.10.2022 r., a w drugiej sprawie od 1.03.2022 r. pomimo wydania wcześniejszych decyzji odpowiednio z dnia 18.10.2022 r. i z dnia 15.03.2022 r. przedłużających okres pobierania zasiłku stałego na podstawie art. 15 h ust. 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 374 ze zm.) obejmujących ten okres.

Zgodnie z art. 15 h ust. 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 374 ze zm.), jeżeli decyzja przyznająca świadczenie z pomocy społecznej, o której mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, została wydana w związku z niepełnosprawnością potwierdzoną orzeczeniem i okres, na który została przyznana pomoc, jest uzależniony terminem ważności orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, okres wskazany w decyzji ulega przedłużeniu na okres, na jaki zachowuje ważność orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, zgodnie z ust. 1 i 2, na podstawie decyzji wydanej z urzędu.

Z przyczyn związanych z przeciwdziałaniem COVID-19, orzeczenie o niepełnosprawności albo orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, wydane na czas

określony na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, którego ważność:

1) upłynęła w terminie do 90 dni przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, pod warunkiem złożenia w tym terminie kolejnego wniosku o wydanie orzeczenia, zachowuje ważność do upływu 60. dnia od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, jednak nie dłużej niż do dnia wydania nowego orzeczenia o niepełnosprawności albo orzeczenia o stopniu niepełnosprawności; 2) upływa w terminie od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, zachowuje ważność do upływu 60. dnia od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, jednak nie dłużej niż do dnia wydania nowego orzeczenia o niepełnosprawności albo orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

Mając na uwadze powyższe decyzją wydaną po uzyskaniu kolejnego orzeczenia przez stronę zasiłek stały winien być przyznany od dnia wydania nowego orzeczenia o niepełnosprawności.

W sprawdzonych sprawach dotyczących przyznawania i wypłacania specjalnych zasiłków celowych stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W sprawie nr 1 (B.K.) zakończonej decyzją administracyjną Nr 977/2022 z dnia 12 grudnia 2022 r. Ośrodek ustalił, że dochód rodziny z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku, tj. z listopada 2022 r. wyniósł 1 509,28 zł, w sytuacji gdy Strona osiągnęła w tym miesiącu dochód w wysokości 1 009,28 zł. Ośrodek ustalając dochód rodziny doliczył pobrany w miesiącu listopadzie 2022 r. zasiłek celowy na zakup posiłku lub żywności z programu „Posiłek w szkole i w domu” w wysokości 500,00 zł.

Analogicznie jak w sprawie dotyczącej zasiłku celowego za dochód uważa się sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pomniejszoną o: 1) miesięczne obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych i koszty uzyskania przychodu; 2) składki na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ubezpieczenia społeczne określone w odrębnych przepisach; 3) kwotę alimentów świadczonych na rzecz innych osób, o czym stanowi art. 8 ust. 3 ustawy.

Zasiłek celowy na gruncie ustawy nie jest dochodem, o którym mowa w wyżej przywołanym przepisie prawa i nie należy go wliczać ustalając dochód osoby/rodziny, za czym przemawia treść art. 8 ust. 4 pkt 2 ustawy.

W sprawdzonych sprawach dotyczących wypłacania wynagrodzenia za sprawowanie opieki stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W sprawie nr 2 (Z.J.) wypłatę świadczenia dla kuratora osoby niepełnosprawnej realizowano ze środków budżetu państwa w okresie od 1 stycznia 2022 r. do dnia kontroli w kwocie 600,00 zł miesięcznie.

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że dotacja przekazana w 2022 r. Gminie Leśna, w kwocie 7 308,00 zł oraz dotacja przekazana w 2023 r. w kwocie 1 827,00 zł wykorzystana na wypłatę wynagrodzenia za sprawowanie kurateli kuratorowi osoby niepełnosprawnej oraz na koszty obsługi tego zadania została wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem.

Zgodnie z art. 53a ustawy wynagrodzenie za sprawowanie opieki wypłaca się w wysokości ustalonej przez sąd.

Na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 9 ustawy do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki. Ww. świadczenie pieniężne z pomocy społecznej zostało dodane do ustawy na podstawie art. 6 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 220, poz. 1431).

Z przepisów ustawy o pomocy społecznej wynika, wprost, iż jednym ze świadczeń z pomocy społecznej jest wypłata wynagrodzenia z tytułu sprawowania opieki, a nie wynagrodzenia z tytułu realizowania obowiązków kuratora. W konsekwencji wypłacanie wynagrodzenia kuratorom nie jest zadaniem zleconym gminie z zakresu pomocy społecznej, gdyż jest nim jedynie wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

W związku z powyższym dotacja przypadająca do zwrotu, wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem, pobrana w 2022 r. wynosi 7 308,00 zł i podlega zwrotowi do budżetu państwa, a dotacja wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem, pobrana w 2023 r. wynosi 1 827,00 zł i podlega zwrotowi do budżetu Gminy.

Niezależnie od powyższego należy wskazać, że wynagrodzenie, o którym wyżej mowa zostało przyznane w drodze decyzji administracyjnej. Niniejszy tok postępowania został wskazany jako nieprawidłowy w wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej w 2018 r. Skutkowało to wydaniem stosownego zalecenia pokontrolnego w tym zakresie, którego M-GOPS w Leśnej nie respektuje.

W tym miejscu, należy nadmienić, że nadrzędnym obowiązkiem wszystkich instytucji jest respektowanie prawa. Dlatego też wypełnienie wydanych przez Wojewodę, w toku prowadzonych postępowań kontrolnych, zaleceń powinno być działaniem priorytetowym.

W sprawdzonych sprawach dotyczących realizacji zadań z pomocy społecznej wynikających z ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- w sprawdzonych sprawach dotyczących przyznania jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł:

1. We wszystkich skontrolowanych sprawach informacja o przyznaniu jednorazowego świadczenia pieniężnego nie została podpisana przez Dyrektora Ośrodka. Uznać zatem należy, że w aktach sprawdzonych spraw znajdowały się projekty niniejszego dokumentu, które nie są w tych okolicznościach dokumentem urzędowym.

Dokumenty urzędowe, aby miały rangę dowodu winny spełnić warunki, określone w art. 76 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 775), zwanej dalej „k.p.a”, a co najważniejsze muszą być sporządzone w określonej prawem formie. Na gruncie k.p.a. sprawy należy prowadzić i załatwiać na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej. Pisma utrwalone w postaci papierowej opatruje się podpisem własnoręcznym. Pisma utrwalone w postaci elektronicznej opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym lub kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną organu administracji publicznej ze wskazaniem w treści pisma osoby opatrującej pismo pieczęcią, o czym stanowi art. 14 § 1a.

2. We wszystkich skontrolowanych sprawach informacja o przyznaniu jednorazowego świadczenia pieniężnego nie została doręczona Stronom.

Właściwe doręczenie dokumentu ma kluczowe znaczenie dla jego wykonania. Czynności materialno-techniczne doręczenia są sformalizowane ze względu na konieczność ścisłego określenia faktów powodujących skutek prawny. Ścisłe przestrzeganie tych wymagań formalnych należy do obowiązków organu administracyjnego, albowiem od skuteczności doręczenia zależą w wielu przypadkach uprawnienia procesowe i materialno-prawne stron.

Zgodnie z treścią art. 40 § 1 k.p.a. pisma doręcza się stronie, a gdy strona działa przez przedstawiciela – temu przedstawicielowi. Jeżeli strona ustanowiła pełnomocnika, pisma doręcza się pełnomocnikowi (§ 2). Z uwagi na fakt, że jedną z głównych zasad ogólnych

postępowania administracyjnego jest zasada pisemności niniejszy fakt winien być odnotowany w formie pisemnej, np. w postaci protokołu, o czym stanowi art. 14 § 1a k.p.a.

Ponadto przepis art. 42 k.p.a. stanowi, że pisma doręcza się osobom fizycznym w ich mieszkaniu lub miejscu pracy albo na adres do korespondencji wskazany w bazie adresów elektronicznych (§ 1). Pisma mogą być doręczane również w lokalu organu administracji publicznej, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej (§ 2). W razie niemożności doręczenia pisma w sposób określony w § 1 i 2, a także w razie koniecznej potrzeby, pisma doręcza się w każdym miejscu, gdzie się adresata zastanie (§ 3).

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Brak zatrudnienia osoby na stanowisku Kierownika Klubu Senior+.
2. Brak zgłoszenia do Rejestru Wojewody danych objętych rejestrem w oparciu o zawarte porozumienie z podmiotem udzielającym tymczasowego schronienia.
3. Błędne ustalenie dochodu rodziny w sprawie dotyczącej zasiłku celowego i specjalnego zasiłku celowego.
4. Nieterminowe doręczenie kopii decyzji administracyjnej potwierdzającej prawo do świadczeń opieki zdrowotnej do NFZ.
5. Nierzetelne sporządzenie sprawozdania MRiPS-06 za 2022 r.
6. Nieprawidłowe ustalenie początku uprawnienia do zasiłku stałego, w przypadku osób, którym przedłużono okres pobierania świadczenia w związku z obowiązującą ustawą z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19.
7. Realizacja świadczenia dla kuratora osoby niepełnosprawnej z tytułu sprawowania nad nią kurateli ze środków budżetu państwa.
8. Brak podpisu Dyrektora Ośrodka na informacjach przyznających jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 300 zł obywatelom Ukrainy przybyłym na terytorium Polski w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa – tym samym brak pisemnego załatwienia wniosku strony w tych sprawach.
9. Brak doręczenia informacji o przyznaniu jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł obywatelom Ukrainy przybyłych na terytorium Polski w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości wydaje się następujące zalecenie pokontrolne:

1. Uregulować kwestię zatrudnienia na stanowisku Kierownika Klubu Senior+.

Podstawa prawna: część IV.2. pkt 8 Programu wieloletniego „Senior +” na lata 2021- 2025 ustanowionego Uchwałą Nr 191 Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2020 r. (M.P. z 2021 r., poz. 10) oraz art. 122 ust. 1 w związku z art. 6 pkt 5 i art. 51 ust. 2, ust. 4 i ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.).

Termin wykonania: do 30.09.2023 r.

2. Wszelkie zmiany danych objętych rejestrem miejsc, w których gmina udziela tymczasowego schronienia w schroniskach dla osób bezdomnych, schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi zgłaszać Wojewodzie w terminie 14 dni od dnia ich powstania.

Podstawa prawna: art. 48 a ust. 11 a, b, c ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

3. Za dochód przyjmować sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pomniejszoną o: miesięczne obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych i koszty uzyskania przychodu; składki na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ubezpieczenia społeczne określone w odrębnych przepisach; kwotę alimentów świadczonych na rzecz innych osób.

Podstawa prawna: art. 8 ust. 3 z uwzględnieniem art. 8 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

4. Kopie decyzji administracyjnych potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej przekazywać Narodowemu Funduszowi Zdrowia w terminie 7 dni od dnia wydania.

Podstawa prawna: art. 54 ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2561 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

5. Sprawozdawczość przekazywaną do Wojewody sporządzać w sposób staranny i rzetelny.

W sprawozdaniach wykazywać dane zgodne ze stanem faktycznym.

Podstawa prawna: art. 17 ust. 1 pkt 17 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

6. Prawidłowo ustalać początek uprawnienia do zasiłku stałego po dostarczeniu nowego orzeczenia o niepełnosprawności, w przypadku osób, którym przedłużono okres pobierania świadczenia w związku z obowiązującą ustawą z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19.

Podstawa prawna: art. 15 h ust. 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 374 ze zm.)

Termin wykonania: na bieżąco.

7. Wynagrodzenie za sprawowanie opieki, wypłacane ze środków budżetu państwa, wypłacać jedynie opiekunom prawnym osób całkowicie ubezwłasnowolnionych.

Podstawa prawna: art. 18 ust. 1 pkt 9, art. 53a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

W związku z powyższym kwotę otrzymanej dotacji, którą przeznaczono na wypłatę wynagrodzenia za sprawowanie opieki dla kuratora osoby niepełnosprawnej w 2022 r. i 2023 r. wraz z kosztami obsługi zadania w łącznej wysokości 9 135,00 zł należy uznać za wykorzystaną niezgodnie z przeznaczeniem. Z uwagi na powyższe dotacja przekazana gminie w 2022 r. w wysokości 7 308,00 zł podlega zwrotowi do budżetu państwa, a w 2023 r. w wysokości 1 827,00 zł do budżetu gminy wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych.

Podstawa prawna: art. 169 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 ze zm.).

Termin wykonania: 15 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

8. Wnioski stron o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia 300,00 zł przysługującego obywatelom Ukrainy przybyłym na terytorium Polski w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa załatwiać w formie pisemnej. Na wydanym w tym zakresie dokumencie winna widnieć pieczęć i podpis osoby upoważnionej do jego wydania.

Podstawa prawna: art. 14 § 1a w związku z art. 76 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r.

Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r., poz. 775).

Termin wykonania: na bieżąco.

9. Wszelkie pisma, w tym decyzje administracyjne w sprawach pomocy społecznej doręczać stronom postępowania za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy, a gdy działa przez przedstawiciela – temu przedstawicielowi.

W przypadku doręczania pism w lokalu organu administracji publicznej lub przez pracowników dopilnować aby odbierający pismo potwierdzał doręczenie mu pism swym podpisem ze wskazaniem daty doręczenia.

Podstawa prawna: art. 39, art. 40 § 1, art. 42 § 2, art. 46 § 1 i § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 775).

Termin wykonania: na bieżąco.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu. W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tutaj Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Z up. **WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO**

Danuta Zawilla
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej

Otrzymują:

1. Burmistrz Leśnej

2.a/a

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Kontrola i Nadzoru w Pomocy Społecznej
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

Ewelina Zygmunt